

VRIENDEN
LOTERIJ

OPEN MONUMENTEN DAG

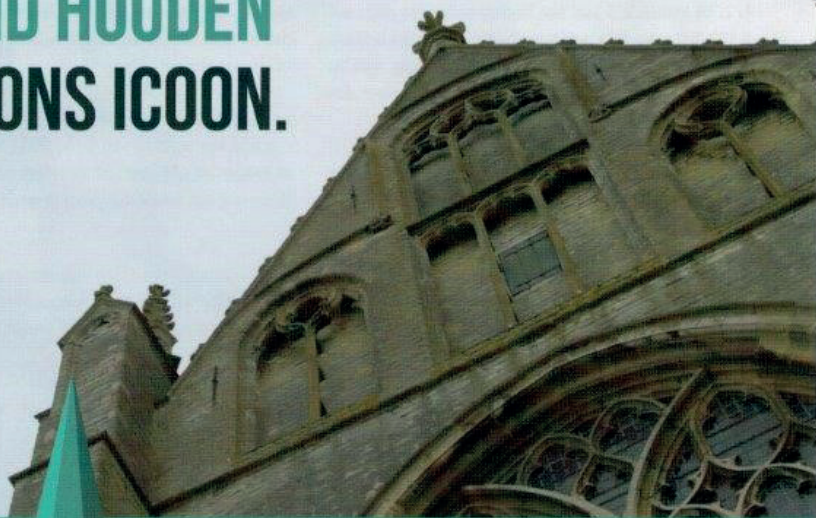
GEMEENTEN ROOSENDAAL EN RUCPHEN

VEERKRACHTIG
ERFGOED
IN TIJDEN VAN
ONZEKERHEID

INROSENDAAL.NL

HELP BIJ HET IN
STAND HOUDEN
VAN ONS ICOON.

ICOON VAN WOUW

AL EEUWEN ONS MIDDELPUNT

U HEBT HET VAST AL WEL GEZIEN: ONS ICOON, HET HART VAN ONS DORP
STAAT IN DE STEIGERS EN DAT ZAL DE KOMENDE JAREN NIET DE LAATSTE
KEER ZIJN. ONS ICOON HEEFT ONZE FINANCIËLE HULP NODIG OM OOK IN DE
TOEKOMST FIER ONS DORPSBEELD TE BEPALEN!

WWW.ICOONVANWOUW.NL

INHOUD

Thema van dit jaar **6**

De Sint Jan **7**

Brugstraat 1 **11**

Veerkrachtig erfgoed
in de gemeente
Rucphen **14**

Programma **16**

Opengestelde
panden **22**

Stichting
Cultuur
Verbindt
Roosendaal

VOORWOORD

'We leven in onzekere tijden'... Dat horen we vaak tegenwoordig. De toestand in de wereld is onrustig: geopolitieke verschuivingen, oorlogen en andere conflicten in de wereld, klimaatverandering. Regelmatig worden we opgeschrikt door natuurrampen.

Die onzekerheid klinkt ook door in het thema van Open Monumentendag 2026: 'Veerkrachtig erfgoed in tijden van onzekerheid'. We kunnen het ook wat positiever benaderen: ondanks de onzekerheid kunnen we ook de 'veerkracht' van onze monumenten ontdekken. Onze monumenten hebben de tand des tijds doorstaan.

Wat dacht je bijvoorbeeld van onze Sint Janskerk, waarvan de verbouwing nu zijn voltooiing nadert en het gebouw 'gereed' is voor de toekomst? De H. Hartkerk in Kalsdonk en H. Johannes de Doperkerk in Sprundel zijn een aantal jaren geleden al verbouwd en hebben een nieuwe invulling gekregen.

We zien ook tal van vrijwilligers en vrijwilligsters die de molens laten draaien en het oude ambacht in ere houden, eigenaren die met veel toewijding en liefde hun monumentenpand onderhouden en restaureren, medewerkers van

de gemeente die eigenaren met raad en daad terzijde staan en wegwijs maken in subsidieland. In het weekeinde van Open Monumentendag verdienen juist zij in het zonnetje gezet te worden!

Natuurlijk zijn er ook voorbeelden waarbij zeker nog de handen uit de mouwen gestoken zullen moeten worden. 'Huize Vrouwenhof' in Roosendaal staat er op het moment dat ik dit voorwoord schrijf, nog steeds mistroostig bij, maar ook daar rijst hoop. Ook kunnen monumenten in de knel komen bij dreigend functieverlies, dat geldt tegenwoordig vooral voor kerken, kloosters en scholen. Recent is ook de Onze Lievevrouwekerk aan de Kade aan de eredienst onttrokken, de Fatimakerk en Moeder Godskerk staan nog steeds leeg. Er liggen nog tal van uitdagingen!

Soms wordt het belang van behoud van ons jongere erfgoed nog niet geheel op waarde geschat, waardoor het kwetsbaar is. Ik denk dan aan Wederopbouwarchitectuur en aan recente bouwkunst, de 'Post 65' architectuur.

Kortom: veerkracht roept op tot actie en vernieuwingen, maar vooral ook om de handen uit de mouwen te steken.

Ik nodig jullie uit om op stap te gaan in stad, dorpen en het buitengebied. We laten graag zien dat in de gemeenten Roosendaal en Rucphen interessant erfgoed aanwezig is, dat met enthousiaste eigenaren, vrijwilligers en plannenmakers over voldoende 'veerkracht' beschikt wordt.

Tot slot een woord van dank voor alle eigenaren en vrijwilligers die Open Monumentendag 2026 mogelijk maken. Zonder jullie inzet kunnen we niet.

Namens ons Comité wens ik iedereen veel plezier toe!

René Kools

*Voorzitter Stichting Comité Open
Monumentendag Roosendaal en Rucphen*

THEMA 2026:

VEERKRACHTIG ERFGOED

Ook al staan diverse monumenten 'onder druk', tegelijkertijd constateren we dat monumenten vaak beschikken over een indrukwekkende veerkracht. Veel monumenten hebben spannende tijden doorstaan (denk maar aan oorlog of natuurrampen en zeker ook aan ondoordachte slooppogingen), maar ze zijn desondanks nog steeds aanwezig in onze steden, dorpen en in het buitengebied. Het besef dat monumenten belangrijk zijn en een bijdrage leveren aan een fijne leefomgeving (en daarmee aan ons welbevinden) en aan onze identiteit is gelukkig groeiende. Herstel, aanpassing en 'heruitvinding' zijn altijd mogelijk.

We moeten daarom niet alleen blijven hangen in risico's die monumenten bedreigen. We kunnen ook kansen grijpen om erfgoed sterker, relevanter en toekomstbestendiger te maken. Daarbij is de inzet van eigenaren, vrijwilligers, gemeenten en belangengroeperingen van groot belang. Samenwerking tussen diverse partijen is een sleutelwoord. Je kunt van elkaar leren en soms kun je het ook oneens zijn met elkaar, maar daardoor ook betere resultaten bereiken.

Met het jaarlijks terugkerende weekeinde van Open Monumentendag laten we het grote publiek kennismaken met wat er in het verre

en recente verleden is gebouwd en hoe onze voorouders probeerden vorm te geven aan hun leefomgeving. Kennisontwikkeling is belangrijk om het belang van erfgoed te laten zien.

Er zijn mooie voorbeelden van 'veerkrachtig erfgoed' in onze gemeenten te vinden. Een aantal komt hierna in dit boekje aan de orde. Gelukkig is het besef dat erfgoed waardevol is, ook in de gemeenten Roosendaal en Rucphen groeiende.

Door de jaren heen zag de Sint Jan veel veranderen

DE SINT JAN: EEN NIEUWE TOEKOMST

750 JAAR VEERKRACHT IN HET HART VAN ROOSENDAAL

Aan het begin van de Markt staat de Sint Jan, een van de meest herkenbare gebouwen van Roosendaal. De geschiedenis van deze plek gaat terug tot 1268, toen hier al een kapel stond. Rond deze kapel ontstond de nederzetting die later zou uitgroeien tot de huidige stad. De Sint Jan wordt daarom niet voor niets de 'wieg van Roosendaal' genoemd.

Door de eeuwen heen kreeg het gebouw te maken met oorlogen, branden, verbouwingen en maatschappelijke veranderingen. De huidige kerk werd tussen 1836 en 1839 gebouwd op de fundamenteën van eerdere kerkgebouwen. De toren is ouder en vormt het oudste nog bestaande bouwwerk van Roosendaal. Samen met het oude raadhuis bepaalt de Sint Jan nog altijd het historische gezicht van de Markt.

Een monument op zoek naar een nieuwe rol

Na de laatste eredienst in 2003 kreeg de Sint Jan verschillende functies. Niet iedere herbestemming bleek op langere termijn houdbaar en vanaf 2019 stond de kerk grotendeels leeg. Daarmee verloor een gebouw dat eeuwenlang een centrale ontmoetingsplek was geweest langzaam zijn dagelijkse functie.

Deze ontwikkeling laat zien dat erfgoed niet vanzelfsprekend behouden blijft. Alleen het beschermen van de stenen is niet voldoende. Een monument heeft ook gebruik, betrokkenheid en maatschappelijke betekenis nodig. Veerkrachtig erfgoed vraagt daarom om een zorgvuldige balans tussen behoud en verandering.

Voor de Sint Jan werd gezocht naar een nieuwe openbare rol. In opdracht van de Gemeente Roosendaal ontwikkelde het Cultuurcluster samen met Urban Breezz een integrale toekomstvisie. Het historische verhaal van de kerk, het toekomstige gebruik, de exploitatie en de financiering werden daarbij als één samenhangende opgave benaderd.

De Sint Jan krijgt ruimte voor sociaal-culturele en maatschappelijke organisaties. In de kerk zijn transparante units van glas en staal geplaatst, waarin onder meer werkplekken, ateliers en vergaderruimten kunnen worden ondergebracht. Tegelijkertijd blijft het middenschip een grote, open en toegankelijke ruimte. Zo kunnen de bezoekers door de nieuwe toevoegingen heen nog steeds de kerkruimte ervaren, terwijl het geschikt wordt gemaakt voor nieuwe activiteiten.

Zicht op de Sint-Janskerk en het raadhuis vanaf de Markt (1904)

De ingrepen zijn semipermanent en reversibel. Dit betekent dat de nieuwe onderdelen later weer kunnen worden verwijderd zonder het rijksmonument blijvend te beschadigen. De kerk kan hierdoor meebewegen met toekomstige behoeften, terwijl haar monumentale karakter behouden blijft. Dat is het principe van behoud door gebruik: het gebouw wordt niet alleen gerestaureerd, maar opnieuw onderdeel van het dagelijks leven in de stad.

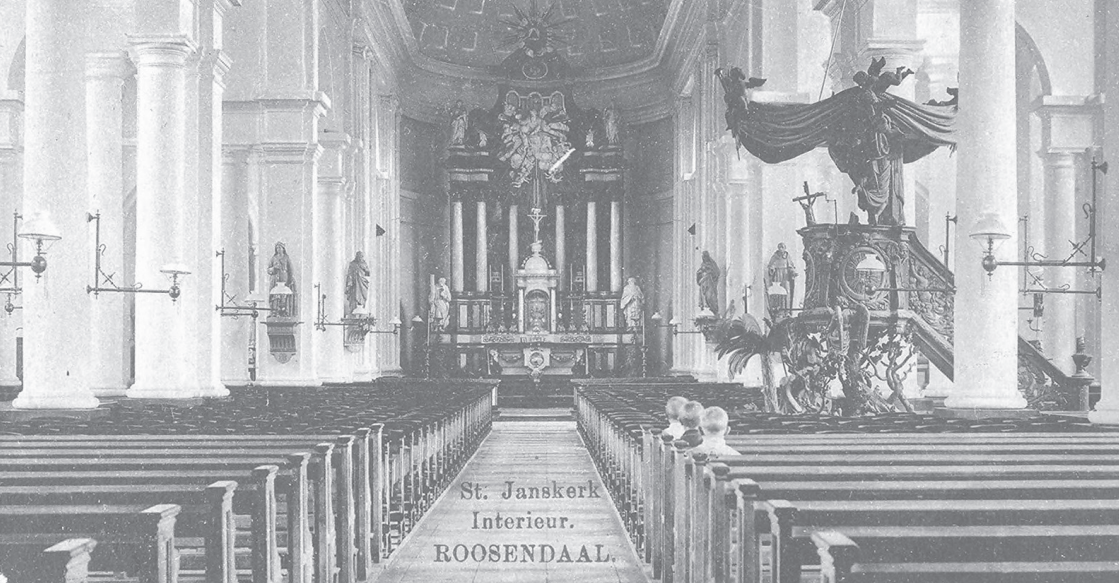
Verhalen van aanpassing en verlies

De Sint Jan staat niet op zichzelf. In heel Roosendaal zijn voorbeelden te vinden van gebouwen en plekken die zich aan veranderende omstandigheden hebben aangepast. Andere monumenten verdwenen juist omdat hun waarde te laat werd herkend of omdat er geen passende nieuwe functie werd gevonden.

Al deze verhalen zijn samengebracht in de erfgoedatlas *In loco dicto* Rosendale. De atlas toont zowel wat aan religieus erfgoed behouden is gebleven als wat in de loop van de tijd uit het straatbeeld verdween. Zo wordt zichtbaar dat de ontwikkeling van een stad altijd bestaat uit behoud, verandering én verlies.

Door bestaande en verdwenen plekken naast elkaar te bekijken, wordt duidelijk waarom herbestemming zo belangrijk is. De geschiedenis van Roosendaal laat daarom niet alleen zien wat waardevol is, maar ook dat iedere generatie opnieuw verantwoordelijkheid draagt voor de omgang met haar erfgoed.

Een hernieuwde uitgave van de atlas kan deze verhalen opnieuw toegankelijk maken voor inwoners, scholen, onderzoekers, erfgoedliefhebbers en iedereen die Roosendaal beter wil leren kennen. Wie wil bijdragen aan de totstandkoming van de tweede druk, kan hiervoor contact opnemen met Urban Breezz via urbanbreezz.com.

Een nieuwe huiskamer voor de stad

De Sint Jan laat zien dat erfgoed dus niet stil hoeft te staan. Al meer dan zeven eeuwen beweegt deze plek mee met de geschiedenis van Roosendaal. Wat begon als een religieuze ontmoetingsplaats, ontwikkelt zich nu tot een maatschappelijke huiskamer waar opnieuw ruimte ontstaat voor ontmoeting, cultuur en samenwerking.

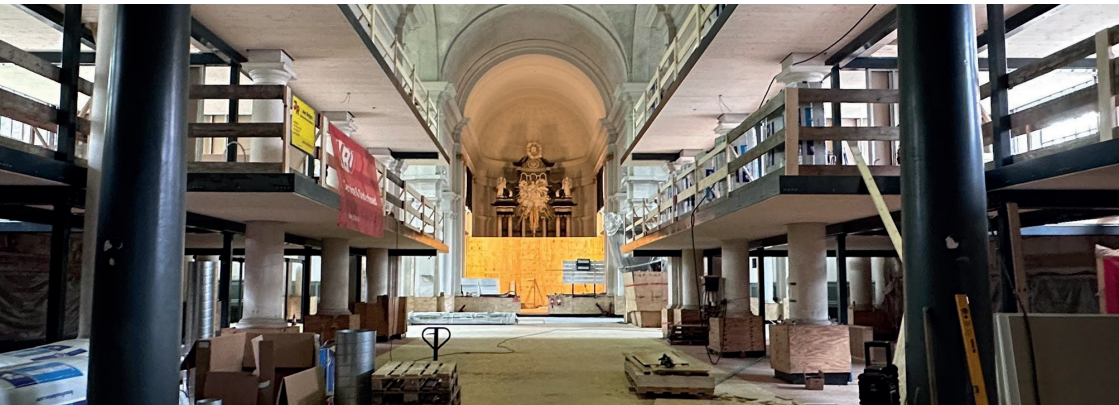
Ook de toren blijft letterlijk van zich laten horen. Stadsbeiaardier Toni Raats beklimt iedere maandagmiddag de toren om het carillon te bespelen. Tijdens Open Monumentendag zullen de klanken opnieuw over de stad klinken.

De Sint Jan is daarmee een treffend voorbeeld van veerkrachtig erfgoed: een monument dat zijn geschiedenis herkenbaar houdt, zich aanpast aan de samenleving en opnieuw betekenis krijgt voor toekomstige generaties.

Van harte worden jullie uitgenodigd om naar de Sint Jan te komen en te zien hoe hier de laatste jaren hard gewerkt is aan de ingrijpende verbouwingen!

(met dank aan Ben ten Hove, Urban Breezz)

BRUGSTRAAT 1

Het winkel-/woonhuis Brugstraat 1 valt misschien op het eerste gezicht niet direct heel erg op in het straatbeeld. Hoewel? De afgelopen jaren zien we dat het fraaie rijksmonument er steeds mooier uit komt te zien. En dat dankzij het noeste werk van Roos en Luwe, de trotse eigenaren van het pand.

Het pand werd in 1932 gebouwd naar ontwerp van de in Etten geboren, maar zich in Roosendaal gevestigde architect A.J.A. (Antoon) van Hees (1883-1949). De opdrachtgever was C.J. (Kees) van Unen (1902-1970). Van Unen vestigde hier in 1933 zijn schoenmagazijn en praktijk als gediplomeerd pedicure, genaamd 'De Ster'. Van Unen en zijn vrouw waren hun winkel in 1927 aan de overkant, op nummer 6, gestart. Na het overlijden van Van Unen in 1970 zette zijn weduwe de winkel nog een aantal jaren voort.

Brugstraat 1, schoenmaker De Ster (1975)

Dat het een mooi winkel-woonhuis was, daarover waren velen al vanaf het begin van overtuigd.

Direct na de bouw werd in de Roosendaalse krant 'De Grondwet' gesproken van: "een monumentaal gebouw dat (...) op den hoek van Brugstraat en Kloosterstraat is gekomen in plaats van een oud laag huisje, laatste overblijfsel uit een tijd toen er van 'n nieuw station en van een daarheen loopende straat nog geen sprake was. Uit gele steen opgetrokken, gedeeltelijk twee, gedeeltelijk drie verdiepingen hoog, maakt deze bouw met zijn naar binnen gewerkte loggia's een massale, maar tevens zeer moderne indruk. De winkelpui uit teakhout vervaardigd, waarboven glas in lood geeft met de in het zelfde hout uitgevoerde binnenbetimmering een voorname indruk aan het geheel."

Het is daarom niet zo verwonderlijk dat het pand in oktober 2001 werd aangewezen als rijksmonument. Reden: Brugstraat 1 geldt als voorbeeld van de sociaal-economische ontwikkeling van de stad in het Interbellum. Het heeft architectuurhistorisch belang vanwege de gebruikte stielelementen en als goed voorbeeld van een regionale variant van de Amsterdamse School.

Het pand verkeerde ondanks de monumentenstatus helaas wel in een zeer slechte staat. Slechte -aan drugs gerelateerde- functies en vervolgens langdurige leegstand hadden het pand geen goed gedaan. Maar in

2020 veranderde dit. Roos Lievaart en Luwe van der Lee werden de nieuwe eigenaren. Ondanks de slechte staat lieten ze zich niet afschrikken. De veerkracht zit 'm ook bij de juiste eigenaren!

Hun droom – wonen en werken in een karaktervol rijksmonument – wortelt in hun gedeelde liefde voor architectuur, historie en esthetiek. "Ik vind karakter erg belangrijk bij een huis," zei Roos in een eerder interview in de Internetbode van 18 april 2025. "Voor mij hoeft het niet perfect te zijn, als het maar een verhaal heeft." De Amsterdamse Schoolstijl waarin het pand is opgetrokken, met

zijn baksteenexpressie, decoratieve details en oorspronkelijke indeling als winkel met bovenwoning, raakte precies die snaar. "Wat ooit de schoenenwinkel van De Ster was, wordt een van de laatste projecten. Luwe wil daar zijn eigen showroom en ontvangst inrichten zodra hij zijn eigen meubelmakerij officieel start." Jarenlange, noeste arbeid begint nu zijn vruchten af te werpen. Stap voor stap is het karakteristieke pand opgeknapt en in stijl gerestaureerd. Brugstraat 1, De Ster, begint weer te schitteren als vroeger! Natuurlijk is het nog steeds een 'work in progress', want een restauratie is eigenlijk nooit af. Hopelijk doet goed voorbeeld meer volgen. En in de Brugstraat zijn inmiddels ook diverse andere panden prachtig gerestaureerd. Zo kan de straat weer de allure krijgen die deze vroeger had!

VEERKRACHTIG ERFGOED IN DE GEMEENTE RUCPHEN

De Gemeente Rucphen staat misschien niet echt bekend als een hoog monumentale gemeente, maar schijn bedriegt! Ook hier zijn zeker monumenten te vinden die veerkracht uitstralen. Wat dacht je bijvoorbeeld van de twee molens die de gemeente rijk is?

De molen 'De Hoop' in Sprundel is een stenen belt- of bergmolen. Deze in 1976 gerestaureerde molen is nog steeds volledig maalvaardig. Er wordt dan ook regelmatig gemalen voor onder andere de plaatselijke bakker die het meel gebruikt voor het bakken van Sprundels molenbrood, ook wel 'Wiendfleppen' genaamd. Een actieve groep vrijwilligers houdt de molen in stand en verzorgt allerlei activiteiten in en rondom de molen. Daarmee wordt een breed publiek bereikt en groeit het besef van het belang van de molen voor Sprundel.

Molen de Hoop, Sprundel (1992) - Dagblad De Stem, Ben A.G. Steffen

Hetzelfde kan gezegd worden over De Heimolen aan de Heimolendreef 24 in het buitengebied van Rucphen. Tot omstreeks 2000 was deze molen regelmatig in bedrijf. Hierna is hij stil komen te staan. In 2008 kocht de gemeente Rucphen de molen, waarna de molen werd gerestaureerd en in gebruik kon worden genomen door een groep vrijwillige molenaars die de molen op regelmatige basis in werking stelt. In 2018 werd de molen verkocht aan Ton Jaspers en Peter Jansen. Beiden hebben hierdoor een belangrijke stap gezet om het toekomstige onderhoud en daarmee het bestaan van De Heimolen te kunnen garanderen. Er wordt weer volop gemalen in de molen. En daar is een molen toch voor bedoeld!

Maar behalve de molens verdient ook de H. Johannes de Doperkerk van Sprundel in de schijnwerpers te worden geplaatst als een prachtig voorbeeld van 'veerkrachtig erfgoed'.

Deze kerk, gebouwd in de jaren 1922 -1923 met een toren die dateert uit de periode 1425-1450, deed tot 2013 dienst als kerk. Gelukkig bleek dat niet het einde van het gebouw te betekenen. In 2012 tot 2014 is de kerk verbouwd tot een multifunctionele accommodatie waarin kerkelijke en sociale/ maatschappelijke activiteiten plaats kunnen vinden. Het uiterlijk is grotendeels behouden. Er is een verdiepingsvloer gelegd en de architect heeft met respect oud en nieuw gecombineerd. Dorphuis De Trapkes is er gevestigd, waarmee het gebouw nog steeds een ontmoetingsruimte is voor alle dorpsbewoners. In de kerk zijn muurschilderingen aanwezig op de eerste verdieping van de voormalige kerk. De restauratie is verricht door Fiona Broeders. Fiona is een decoratieve schilder en gespecialiseerd in het restaureren van teksten en muurschilderingen. In 2024 is de restauratie voltooid.

Helaas is het gebouw tijdens Open Monumentendag niet open.

Er is ook een '100-jarige' in de gemeente Rucphen van de partij, die wel bezocht kan worden tijdens Open Monumentendag. Het is tevens het grootste rijksmonument van de gemeente. Ook een voorbeeld van 'Veerkrachtig erfgoed'.

Wie rijdt over de A58, ziet 'm al staan: de H. Willibrorduskerk met haar vijf torens. Elke Willibrorduskerk die hem ziet, weet dat hij (bijna) thuis is. Maar liefst 100 jaar staat de kerk op deze plaats. Op 25 mei 2026 is dat met diverse festiviteiten gevierd. Vlak daarnaast staat de Lourdesgrot, waarvan in augustus jl. het 100-jarig bestaan gevierd werd. Kerk en grot zijn gelegen in het Processiepark en deze drie samen vormen het grootste rijksmonument van de gemeente Rucphen. Zeer de moeite van een bezoek waard. Bij het tv-programma over dit 'mirakel van Brabant' zijn vele mensen dusdanig onder de indruk geraakt dat ze dit met eigen ogen wilden komen zien. En dat kan ook tijdens het weekeinde van Open Monumentendag: zie het overzicht 'Opengestelde panden' verderop in dit boekje.

PROGRAMMA

Hier volgt een greep uit het programma op 11, 12 en 13 september. Kijk voor het volledige programma en de laatste wijzigingen op www.inroosendaal.nl/monumentendag of scan de QR-code hierboven.

Aanmelden

Voor het bezoeken van een aantal opengestelde panden dien je je van tevoren aan te melden. Op verzoek van de eigenaren is er een maximum aantal bezoekers dat per tijdvak binnen een kijkje mag komen nemen. Voor de rondleidingen, wandeling in de Ludwigstraat op zaterdagmiddag en de fietstocht met Vic Wendel is ook een beperkt aantal plekken beschikbaar. Aanmelden kan via www.inroosendaal.nl/monumentendag/programma

VRIJDAG

11 SEPTEMBER

Op vrijdagavond worden er drie lezingen gegeven. Deze vinden plaats om 20:00 uur in de Sint Janskerk (Markt 2, Roosendaal). De kerk is open vanaf 19:30 uur.

1 Ben ten Hove van Urban Breezz gaat in op de verbouwing van de Sint Janskerk van religieuze ontmoetingsruimte tot seculiere ontmoetingsruimte voor de stad. Waar loop je tegenaan? Wat zijn de uitdagingen bij een dergelijk ingewikkeld project?

2 Luwe van der Lee en Roos Lievaart, bewoners en eigenaren van Brugstraat 1 in Roosendaal, nemen jullie mee in het restauratieproces van hun pand.

3 Jan Struijs, voorzitter van de Stichting Rucphen Toen en Nu, verzorgt een lezing met als titel 'Rucphens erfgoed in een kadastraal kader'. Daarin zal hij de toegevoegde waarde laten zien van de kadastrale archieven voor historische publicaties (bijvoorbeeld over gebouwen, percelen of families).

Aanmelden

Het is fijn dat je je van tevoren aanmeldt. Dat kan via omdroosendaal@outlook.com

ZATERDAG

12 SEPTEMBER

Opening Open Monumentendag 2026

Om 10.00 uur is de officiële opening in de Sint Janskerk (Markt 2, Roosendaal). Wethouder Eveline van der Star van de gemeente Roosendaal (Erfgoed) is hierbij aanwezig. Sara van Gaans verzorgt de muzikale omlijsting. Ook stadsbeiaardier Toni Raats (carillon) zal van zich laten horen!

Opening Rucphen

Om 14.00 uur zal in 'De Grote Molen' bij de Heimolen (Heimolendreef 24, Rucphen) het boek 'Rucphen Toen en Nu. Vijf kerkdorpen in woord en beeld' officieel worden aangeboden aan Marjolein van der Meer Mohr, burgemeester van de gemeente Rucphen.

Stichting Rucphen Toen en Nu heeft deze publicatie samengesteld in nauwe samenwerking met de overige heemkundekringen uit de gemeente Rucphen. De stichting heeft tot doel het verzamelen, ontsluiten, bewaren en beheren van materieel en immaterieel erfgoed voor de gemeenschap van het kerkdorp Rucphen en omgeving en onderzoekt historische, archeologische, volkskundige, taalkundige, dialectologische, naamkundige, genealogische en biologische aspecten van deze regio.

Bereikbaarheid Sint Jan

Parkeergarage Biggelaar en Nieuwe Markt zijn op redelijke loopafstand van de Sint Janskerk

(betaald parkeren). Op de Markt is een bewaakte fietsenstalling (Markt 29), waar je je fiets gratis kunt stallen.

ZATERDAG EN ZONDAG

12 EN 13 SEPTEMBER

Openstelling monumenten

Diverse monumenten in Roosendaal, Wouw, Nispen, Rucphen, St. Willebrord, Sprundel en Zegge zijn tussen 10.00 tot 17.00 uur open. De eigenaren en/of vrijwilligers ontvangen bezoekers graag en kunnen het een en ander vertellen over het monument. Welke panden open zijn, op welke dag/dagen en de precieze openingstijden lees je verderop in dit boekje. Raadpleeg voor de meest actuele informatie www.inroosendaal.nl/monumentendag en/of de Open Monumentendag app.

Wandeling Ludwigstraat Roosendaal

De Ludwigstraat is de 'Jacques Hurksstraat' bij uitstek. Roosendaal is trots op Jacques Hurks! En terecht, want hij heeft in Roosendaal, maar ook in Rucphen (en elders in West-Brabant) mooie gebouwen nagelaten, die nog steeds tot de verbeelding spreken. Vooral zijn 'Amsterdamse school'-panden spreken nog steeds tot de verbeelding.

Wandel samen met René Kools (voorzitter Stichting Open Monumentendag Roosendaal) langs diverse woonhuizen die zijn ontworpen door architect Jacques Hurks en krijg een exclusief kijkje in Ludwigstraat 32.

Start wandeling: hoek Ludwigstraat/
Stationsstraat om 15.30 uur

Max. aantal deelnemers: 20.

Reserveren kan via de website.

Fiets mee met oud-architect Vic Wendel

Vic Wendel, oud-architect, maar nog steeds op allerlei terreinen actief, neemt je mee tijdens een fietstocht langs nog 'zeer bruikbare gebouwen uit het verleden, langs hergebruik veranderde gebouwen, langs gemoderniseerde oude gebouwen, en wat er nog meer te binnen schiet'. Hij begint de tocht bij de H. Hartkerk/medisch centrum (H. Hartplein 28, Roosendaal) in de wijk Kalsdonk en eindigt bij de 'herziene' winkel van Van Oorschot in de Dokter Brabersstraat en vervolgens met een drankje op de Markt.

Ter voorbereiding op deze tocht heeft Vic onderstaande tekst geschreven. Laat deze eens rustig op je inwerken...

'Vooropgesteld, erfgoed typeren als "bijzonder" zou niet moeten bestaan, immers alles wat in het verleden is gemaakt/bedacht heeft recht om voort te bestaan, mits dat kan op basis van

voldoende kwaliteit (voor materiële zaken) en betekenis (voor immateriële zaken). Dan immers loont het de moeite om het te koesteren en te bewaren, op waarde te schatten, er zorg voor te dragen, het wellicht op aangepaste wijze te blijven gebruiken/toepassen en daarmee onze geschiedenis door te geven. Want de geschiedenis heb je, de toekomst is ongewis.

De Heilig Hartkerk in de wijk Kalsdonk (1992)

Selecteren van 'cultuurschatten' als erfgoed betekent dat de gewone dingen van elke dag gemakkelijk over het hoofd worden gezien, terwijl daarin ook de basis ligt van onze geschiedkundige erfenis, onze cultuur. Waar materiële en immateriële kenmerken in onze geschiedenis vaak zijn ontstaan door toedoen van bepaalde mensen zoals adel, geestelijkheid, politici, en wetenschappers (gebouwen, beelden, schilderijen, sieraden, muziek, dans, proza en poëzie) moeten wij niet vergeten dat 'de gewone mens' ook erfgoed heeft wat hij/zij koestert (ouderlijk huis, gebruiksartikelen, kleding, foto's en boeken en nog veel meer), als veerkrachtige erfenis in ons geheugen opgeslagen en klaar om te worden doorgegeven.

Kortom, we moeten ook het gewone koesteren, dat wat zonder monument-etiket veel betekenis heeft en waard is om te behouden in plaats van het gemakkelijk in te wisselen voor iets eigentijds.

Natuurlijk moeten we onze culturele bagage, onze manier van leven, wel moderniseren, moeten we nieuwe gebouwen eenvoudiger en duurzamer (dit is niet: minder inspirerend) maken maar met onze kennis van het verleden. Het moet niet zo zijn dat wat ons 'niet meer past' wordt afgedankt, want daarmee vernietig je misschien ook de bedoeling of betekenis waarmee/waarvoor het is gemaakt.

Denk meer in hergebruik, in andere maar meer bij onze tijd passende verschijningsvorm of zelfs in herwaardering van de vormtaal van toen.

Mensen worden in hun leven ouder, veranderen in meerdere opzichten maar worden daardoor niet minder aantrekkelijk. Dat mag je ook toepassen op al datgene wat in ons leven voor ons belangrijk is geweest.

Denk niet te snel dat iets verouderd is en daarmee onbruikbaar, veel is nog duurzaam en betekenisvol te gebruiken in ons dagelijks leven.

We moeten de geschiedenis, ons verleden niet herschrijven maar blijvend invloed geven op ons denken en handelen. Juist ook voor de tijd die voor ons ligt. Dat is moeilijk, maar het biedt naast vernieuwing ook liefde en gevoel voor 'waar we vandaan komen' en dat maakt onze historische erfenis veerkrachtig. Dus: laat je verrassen door de mooie en inspirerende verhalen van Vic, die de gave heeft je zaken vanuit een ander, ongebruikelijk perspectief te laten zien.

Start fietstocht: 13.30 uur bij de H. Hartkerk.

De fietstocht duurt tot ongeveer 16.00 uur.

Max. aantal deelnemers: 20.

Reserveren kan via de website.

Rondleiding NS stationsgebouw

Op zaterdag zijn er rondleidingen in het stationsgebouw om 11.00, 13.00 en 15.00 uur.

Max. aantal deelnemers per rondleiding: 15.

Reserveren kan via de website.

Rijdend erfgoed

Dat erfgoed niet alleen gebouwen zijn, willen we in Roosendaal graag laten zien. De Oldtimer Vrienden Club Roosendaal (OVCR) bestaat uit een groot aantal oldtimerbezitters. Al jaren verzorgen diverse leden van de OVCR 'taxidiensten' met de oldtimers tussen de verschillende monumenten binnen de gemeente Roosendaal. De bezoekers maken op die manier ook kennis met rijdende monumenten. Een mooie ervaring voor wie gewend is zich in moderne hedendaagse auto's voort te bewegen!

Ook dit jaar rijden de oldtimers weer. Dus: laat je tegen een kleine vergoeding van €2,- per persoon vervoeren met een oldtimer naar een van onze monumenten. Wil je ook weer mee terugrijden? Overleg dat even met de chauffeur.

De oldtimers staan dit jaar opgesteld op de parkeerruimte vóór het Huis van Roosendaal (Stadskantoor), Stadserf 1. Je loopt via de Dominéstraat rechtstreeks op het Huis van Roosendaal. Let in de Dominéstraat ook eens op de diverse monumentale panden.

ROOSENDAAL

OPENGESTELDE PANDEN

Kijk op www.inroosendaal.nl/monumentendag voor een korte beschrijving van ieder pand en de meest actuele informatie over de openstellingen. Ook de Open Monumentendag-app biedt deze informatie.

Roosendaal

St. Josephkerk

Sint Josephstraat, open op zaterdag van 10.00-16.00 uur. Ook de toren en de gewelven zijn geopend.

Winkel-/woonhuis Brugstraat 1

De eigenaren verzorgen op zaterdag om 11.00, 11.30 en 12.00 uur een rondleiding door het winkelgedeelte. Maximaal 15 deelnemers per rondleiding. Reserveren kan via de website.

Woonhuis Beeklaan 27

Open op zaterdag van 10.00 -17.00 uur.

Hofje en kapel Mariagaard

Nieuwstraat 11. Open op zaterdag en zondag van 10.00-17.00 uur.

Tolbergse schuurkapel

Damastberg 108.
Open op zaterdag van 10.00 – 17.00 uur.

OL Vrouwekerk

Kade 21
Open op zaterdag van 10.00-17.00 uur.

Fractiehuis, Bloemenmarkt 12

Open op zaterdag van 10.00-17.00 uur.

De bank van Luykx

Molenstraat 8.
Open op zaterdag van 10.00 – 15.00 uur.

Woonhuis Ludwigstraat 32

Uitsluitend open voor deelnemers wandeling Ludwigstraat (zie programma).

Oude Postkantoor Markt 31

Open op zaterdag van 12.00 – 17.00 uur.

De bank van Luyckx

Sint Janskerk

Markt 2. Open op zaterdag en zondag van 10.00-17.00 uur.

EKP-gebouw, Kadeplein 2

Open op zaterdag en zondag van 10.00-17.00 uur. De nieuwe tentoonstelling 'Museum Take-Over' is te zien. Tijdens de Museum Take-Over nemen kunstenaars en makers het museum in Roosendaal tijdelijk over met een bijzondere tentoonstelling: Kringloop van Verhalen. Een expositie waarin kunst, erfgoed, persoonlijke verhalen en de geschiedenis van Roosendaal samenkomen. Gratis toegang.

NS Station Roosendaal

Stationsplein 1. Alleen op zaterdag bij deelname aan één van de drie rondleidingen om 11.00, 13.00 en 15.00 uur. Maximaal 15 deelnemers per rondleiding. Reserveren kan via de website.

Begraafplaats Bredaseweg

Deze begraafplaats is altijd open. Ook kun je kijken nemen op de begraafplaats aan de Bachlaan.

Douaneloods/Loods 7

Spoorstraat 7.

Open op zaterdag van 10.00 -17.00 uur.

Raadhuis, Markt 1

Open op zaterdag en zondag van 10.00-17.00 uur.

Sint Janskerk

WOUW

OPENGESTELDE PANDEN

Kijk op www.inroosendaal.nl/monumentendag voor een korte beschrijving van ieder pand en de meest actuele informatie over de openstellingen. Ook de Open Monumentendag-app biedt deze informatie.

Wouw

Lambertuskerk

Torenplein 1. Open op zaterdag en zondag (za 11.00-17.00 uur en zo 12.00-17.00 uur). Ook de toren kan beklommen worden.

Grafisch museum

Roosendaalsestraat 43. Open zaterdag en zondag van 10.00-17.00 uur.

Pand Roosendaalsestraat 42

Woonhuis met tuin.

Open zondag van 12.00-17.00 uur.

Sint-Lambertuskerk

*Grafisch
museum*

Molen De Arend

Akkerstraat 11.

Open op zaterdag van 10.00-17.00 uur.

Kasteelweide

Ingang Waterstraat. De kasteelweide is altijd te bezoeken. Op zaterdag zijn vaak vrijwilligers werkzaam.

NISPEN

OPENGESTELDE PANDEN

Kijk op www.inroosendaal.nl/monumentendag voor een korte beschrijving van ieder pand en de meest actuele informatie over de openstellingen. Ook de Open Monumentendag-app biedt deze informatie.

Nispen

Maria Hemelvaartkerk

Kerkplein 1

Vredeskapel

Heijbeeksestraat 30

Molen van Aerden

Incl. windschuur, Dorpsstraat 26

Deze monumenten zijn open op zaterdag en zondag van 10.00-17.00 uur.

GEMEENTE RUCPHEN

OPENGESTELDE PANDEN

Kijk op www.inroosendaal.nl/monumentendag voor een korte beschrijving van ieder pand en de meest actuele informatie over de openstellingen. Ook de Open Monumentendag-app biedt deze informatie.

Rucphen

De Heimolen

Heimolendreef 24, Rucphen

St. Willebrord

Lourdesgrot

Dorpsstraat 117, St. Willebrord

Sint Willibrorduskerk

Pastoor Bastiaansensingel 30, St. Willebrord

Sprundel

Molen De Hoop

Molenerf 2, Sprundel

Zegge

O.L. Vrouw van Zegge Kapel

Onze Lieve Vrouwestraat 108, Zegge

Deze panden, behalve de Sint Willibrorduskerk, zijn open op zaterdag en zondag van 10.00-16.00 uur. De Willibrorduskerk is geopend op beide dagen van 13.00-16.00 uur. Er bestaat dan ook de mogelijkheid om met een rondleiding mee te gaan en de nodige weetjes op te steken. De rondleidingen zijn telkens om 13.30 uur en 14.30 uur.

1897
in trusted hands

BRAATEBOUW

VOOR AL UW VAKKUNDIG BOUW- EN TIMMERWERK

COLOFON

Uitgave van Stichting Open Monumentendag Roosendaal

Bestuur: René Kools, Ada Schneijderberg, Luc Zwegers

Betrokkenen: Marian Slock, René Leijdekkers, Peter Jansen,
Bart van Eekelen (Museum Tongerlohuys),

Roosendaal Citymarketing en Gemeente Roosendaal

Samenstelling en redactie: René Kools met medewerking
van Ben ten Hove (Urban Breezz), Vic Wendel en
Roosendaal Citymarketing

Foto's: Theo de Munnik, René Kools, Ben ten Hove,
Ben Steffen, Koert van As, Roosendaal Citymarketing
en West-Brabants Archief.

Vormgeving: Sterke Zaak

INFORMATIEPUNT

OPEN MONUMENTENDAG

Winkel van Roosendaal
Markt 6, Roosendaal
T 0165-554400

Zaterdag geopend van 10.00-16.00 uur.
Zondag gesloten.

www.inroosendaal.nl/monumentendag
www.openmonumentendag.nl (landelijk)

